

e-post: registrator@ltu.se

Adress
Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se

Cc: m.miljoprovningseenheten@regeringskansliet.se

Yttrande avser ert dnr M2022/01389

Luleå tekniska universitet (LTU) yttrar sig härmed över remiss avseende *Om prövning och omprövning – en del av den gröna omställningen, SOU 2022:33*.

Sammanfattning

Utredningens uppdrag var att se över det nuvarande systemet för miljöprövning och lämna de förslag på åtgärder som krävs för att uppnå en modernare och mer effektiv miljöprövning till gagn för en grön omställning. Utredningen kommer till den generella slutsatsen att den samlade prövningstiden behöver minska, toppar i handläggningstid kapas, samt att processerna kan bli mer effektiva och förutsägbara.

Universitetet stödjer förslagen i stora delar och lämnar synpunkter för de fem huvudsakliga problemområden som utredningen ger förslag inom för att uppnå tidsvinster.

4 Enklare att ändra en verksamhet – miljönyttan styr kravnivån

En förenkling av regelverket föreslås som innebär att ändringsprövning ska vara huvudregeln vid ansökan om ändrad miljöfarlig verksamhet. Ingen erinran finns mot förslaget eller utformningen av bestämmelserna i 16 kapitlet miljöbalken. Universitetet vill dock påpeka att de identifierade problemen med att länsstyrelserna inte ges tillräckligt stöd från centrala myndigheter och avsaknaden av samordning av statliga intressen medför en inte obetydlig risk. Med de identifierade problemen riskerar de förändrade regelverket att inte ge det önskvärda resultatet alternativt skapa än mer osäkerhet kring vilka avgränsningar som ska göras.

Ingen erinran finns mot förslaget att begreppet ”*betydande miljöpåverkan*” ersätter nuvarande ”*betydande olägenhet för människors hälsa eller miljö*” respektive ”*olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljö*”.

5 Obligatorisk omprövning för moderna miljövillkor

Utredningen föreslår bland annat att uppenbarhetsrekvisitet tas bort för att öka utrymmet för ändring av villkor. Förslaget tillstyrks då syftet är att möjliggöra förändringar, huvudsakligen mindre, i verksamhet utan föregående tillståndsprövning.

Universitetet stödjer utredningen om att fördelarna med ett särskilt spår för anmälan av vissa B-verksamheter inte uppväger de nackdelar som detta kan medföra i form av tillämpningssvårigheter. Utredningens motiv för ställningstagandet är nogt övervägande.

Universitetet har i princip inget att erinra mot förslaget att begreppet ”*liten miljökonsekvensbeskrivning*” ersätts med ”*förenklat underlag*” men vill framhålla betydelsen av tydliga riktlinjer beträffande syftet med förändringen för den vägledning som föreslås tas fram av Naturvårdsverket. Det är av stor vikt att skillnaden i kravnivå tydlig framgår för att undvika att nuvarande avgränsningsproblem kvarstår eller ökar.

Utredningen föreslår vidare att obligatorisk omprövning av befintliga tillstånd införs i syfte att säkra att miljöfarliga verksamheter bedrivs med moderna miljövillkor, det vill säga att tillståndets villkor eller övriga bestämmelser till skydd för människors hälsa och miljö inte är äldre än 40 år.

Universitetet instämmer och stödjer utredningens bedömning och förslag att omprövning är ett mindre ingripande sätt att uppnå de moderna miljövillkor som bör krävas för anläggning och drift av miljöfarliga verksamheter. Alternativet, att införa en huvudregel om tidsbegränsade tillstånd, stöds inte.

Ansvar för att initiera omprövningen föreslås läggas på verksamhetsutövaren, inte minst för att minska de ofta mycket betungande administrativa kostnader som en sådan process innebär. Förutsatt att det även i tillståndsärenden är verksamhetsutövaren som ansvarar för en betydande del av de undersökningar och det underlag som lämnas in för bedömning bör den föreslagna ordningen vara lämplig.

6 De statliga förvaltningsmyndigheternas roll i miljöprövningen

Avseende myndigheternas roll och samordningen av statliga intressen föreslår utredningen att länsstyrelsens roll "som nav och aktiv samrådspart" i processen ska stärkas, samt att – genom uppdrag till riksintressemyndigheter – åstadkomma en mer enhetlig hantering av riksintressen på nationell nivå.

Förslaget till ändring av 6 kap. 32 § miljöbalken innebär att länsstyrelsens ansvar i miljöbedömningen förstärks. Myndigheterna ska enligt förslaget i *dialog med verksamhetsutövaren* verka för att innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning får behövlig omfattning, i stället för att som idag "verka för" detta. Förslaget att länsstyrelsen på ett tydligare sätt än idag ska klarlägga de *väsentliga* miljöeffekterna och därigenom aktivt verka för att frågor av mindre betydelse endast utreds och hanteras i den utsträckning som är nödvändig är positivt. Den föreslagna formuleringen är såväl språkligt som innehållsmässigt mer ändamålsenlig och förordas.

Utredningen föreslår vidare att regeringen ska uppdra till riksintressemyndigheter att tillsammans och i samverkan med länsstyrelsen ta fram strategier och planeringsdokument för att hantera målkonflikter. Här menar utredningen att ett krav på myndigheter att uppdatera sina riksintresseutpekningar kan ingå i ett sådant uppdrag. Med det lapptäcke av gamla och nya riksintressen som kännetecknar stora delar av inte minst Norrbottens län, får dock en sådan uppdatering betraktas som nödvändigt för att möjliggöra en grön omställning.

7 Prövningsmyndigheternas processledning och handläggning

Universitetet är positiv till utredningens förslag. Såväl förslaget om muntlig förberedelse som inslag av tidsplaner har kapacitet att öka effektiviteten och förutsägbarheten i tillståndsprocessen.

I detta ärende har rektor Birgitta Bergvall-Kåreborn beslutat. Ann-Britt Almqvist har föredragit. I den slutliga beredningen har Maria Pettersson, professor Rättsvetenskap deltagit.